

26. september 2023

Ref. YROS

J.nr. 23-006401

Vejledende udtalelse om Finanstilsynets fortolkning af § 6, stk. 4, i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder

FINANSTILSYNET
Strandgade 29
1401 København K

Tlf. 33 55 82 82
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

1. Finanstilsynets vejledende udtalelser

Finanstilsynet offentliggør vejledende udtalelser om, hvordan en specifik bestemmelse eller samspillet mellem flere regelsæt skal fortolkes. Finanstilsynets vejledende udtalelser angår alene Finanstilsynets fortolkning til anvendelse på Finanstilsynets ressortområde, og er derfor ikke udtryk for andre myndigheders fortolkning. Der er ikke tale om indførelse af nye retsregler.

ERHVERVSMINISTERIET

2. Baggrund

Formålet med denne vejledende udtalelse er at orientere om Finanstilsynets fortolkning af anvendelsesområdet for § 6, stk. 4, i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder¹.

Bestemmelsen fastlægger, hvornår en ensidig ændring i renten mv. til ugunst for forbrugeren er i strid med god skik. Dette vil som udgangspunkt være tilfældet, hvis der gives et varsel på mindre end en måned. Bestemmelsen indeholder dog en undtagelse, hvorefter ændringer, som følger af udefrakommende forhold, som den finansielle virksomhed ikke har indflydelse på, kan foretages uden varsel.

---

¹ Finanstilsynets fortolkning af denne bestemmelse har endvidere betydning for Finanstilsynets fortolkning af anvendelsesområdet for følgende bestemmelser: 1) § 53 b i lov om finansiel virksomhed, 2) § 8 c i lov om ejendomskreditselskaber, og 3) § 11, stk. 2, i bekendtgørelse om god skik for boligkredit.

3. Sammenfatning

Det er Finanstilsynets vurdering, at undtagelsen, hvorefter en finansiel virksomhed kan foretage ensidige ændringer i renten mv. til ugunst for forbrugeren uden varsel, kun finder anvendelse i de tilfælde, hvor den finansielle virksomhed på baggrund af udefrakommende forhold har et direkte, umiddelbart og tvingende behov for at foretage ændringen. En ændring, der er baseret på en forretningsmæssig beslutning, falder derimod udenfor undtagelsens anvendelsesområde.

Finanstilsynet har ikke kunnet identificere tilfælde, hvor en finansiel virksomhed har et direkte, umiddelbart og tvingende behov for at foretage en ændring til ugunst for forbrugeren. En finansiel virksomhed vil efter Finanstilsynets vurdering derimod altid træffe en forretningsmæssig beslutning om, hvorvidt et udefrakommende forhold, skal føre til en ændring til ugunst for forbrugeren eller ej.

Finanstilsynet finder på den baggrund, at ensidige ændringer i renten mv. til ugunst for forbrugeren altid bør varsles i henhold til § 6, stk. 4, 1. pkt., i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder.

4. Det retlige grundlag

Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder²

Bekendtgørelsens § 6, stk. 4, fastsætter, hvornår en finansiel virksomheds ændringer i renter, gebyrer eller andet vederlag til ugunst for forbrugeren, er i strid med god skik. Bestemmelsen omfatter ændringer på både indlån og udlån.

Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"I løbende kundeforhold kan ændringer til ugunst for kunden af renter, gebyrer, eller andet vederlag ikke finde sted uden et forudgående varsel, der ikke må være kortere end en måned, og som indeholder en begrundelse for ændringen. 1. pkt. gælder dog ikke ændringer, der er begrundet i udefrakommende forhold, som den finansielle virksomhed ikke har indflydelse på. Ved væsentlige ændringer i andet vederlag eller ved opkrævning af et nyt vederlag, skal varslingen ske til kunden ved individuel kommunikation, inden ændringen får virkning. Såfremt kunden har ret til at opsige aftalen, skal dette fremgå af varslingen samt under hvilke betingelser, kunden kan opsige aftalen."

---

² Bekendtgørelse 2016-04-07 nr. 330 om god skik for finansielle virksomheder

Det fremgår af vejledningen til bekendtgørelsen³, at:

”[...] i løbende kundeforhold kan ændringer til ugunst for kunden af renter, gebyrer eller andet vederlag ikke finde sted uden et varsel, som ikke må være kortere end en måned. Dette gælder dog ikke ændringer, der er begrundet i udefrakommende forhold, som den finansielle virksomhed ikke har indflydelse på. Således skal ændringer i renten, der skyldes ændringer i en reference-sats, meddeles i henhold til kreditaftalelovens § 9, stk. 3 og 4.”

5. Finanstilsynets fortolkning af det retlige grundlag

§ 6, stk. 4, i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder omfatter ensidige ændringer foretaget af en finansiell virksomhed. Udgangspunktet i bestemmelsen er, at ændringer til ugunst for forbrugeren skal varsles. Formålet med reglen er at give forbrugeren mulighed for at indrette sig eller reagere på ændringen, inden den træder i kraft. En finansiell virksomhed kan dog undtagelsesvist undlade at varsle, hvis ændringen skyldes udefrakommende forhold, som den finansielle virksomhed ikke har indflydelse på.

Muligheden for at foretage ændringer uden varsel udgør en undtagelse til hovedreglen om varsel og det beskyttelseshensyn til forbrugeren, der ligger heri. Undtagelsen skal derfor generelt fortolkes indskrænkende.

Givet sammenfaldet i ordlyden af bestemmelsen i § 6, stk. 4, 2. pkt., i god skik bekendtgørelsen og § 53 b, stk. 5, i lov om finansiell virksomhed, finder Finanstilsynet, at der kan søges inspiration i forarbejderne til § 53 b, ved fortolkningen af § 6, stk. 4.

De specielle bemærkninger til § 53 b, stk. 5, i lov om finansiell virksomhed uddyber og giver eksempler på, hvornår der er tale om udefrakommende forhold. De konkrete eksempler relaterer sig i høj grad til de særlige karakteristika, der gør sig gældende for realkreditlån, og kan derfor ikke overføres direkte til andre typer af udlån samt indlån. Finanstilsynet finder dog, at der på baggrund af eksemplerne kan udledes generelle principper for, hvad lovgiver anser for at udgøre udefrakommende forhold.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 53 b, stk. 5, i lov om finansiell virksomhed, at en ændring kun er begrundet i udefrakommende forhold, hvis realkreditinstituttet ingen indflydelse har på forholdet, og det

---

³ Vejledning 2016-09-23 nr. 9971 til bekendtgørelse nr. 330 af 7. april 2016 om god skik for finansielle virksomheder

udefrakommende forhold medfører, at realkreditinstituttet *skal* ændre renten, gebyret mv. i forholdet én til én.

Udefrakommende forhold, som realkreditinstituttet ikke har indflydelse på, men som ikke medfører, at instituttet *skal* foretage en ændring, f.eks. øgede kapitalkrav, udgør som anført i forarbejderne derimod ikke et udefrakommende forhold. Årsagen er, at instituttet i dette tilfælde foretager en vurdering af, hvorvidt det udefrakommende forhold reelt medfører et behov for at foretage en ændring til ugunst for forbrugeren. I et sådant tilfælde vil der derfor være tale om, at instituttet foretager en forretningsmæssig beslutning.

Finanstilsynet finder, at undtagelsen, hvorefter en finansiel virksomhed uden varsel kan ændre renter mv. til ugunst for forbrugeren, har et snævert anvendelsesområde og kun finder anvendelse i de tilfælde, hvor den finansielle virksomhed har et direkte, umiddelbart og tvingende behov for at foretage en ændring på baggrund af et udefrakommende forhold. Er der derimod tale om, at virksomheden foretager en vurdering af, *hvorvidt* og i givet fald *hvornår* det er nødvendigt at foretage ændringer på baggrund af et udefrakommende forhold, har virksomheden indflydelse på ændringen, og der vil således være tale om en forretningsmæssig beslutning, som falder uden for undtagelsens anvendelsesområde. En ændring baseret på en forretningsmæssig beslutning vil derfor skulle varsles.

Finanstilsynet har ikke kunnet identificere tilfælde, hvor en finansiel virksomhed har et direkte, umiddelbart og tvingende behov for at foretage en ændring til ugunst for forbrugeren på baggrund af udefrakommende forhold. En finansiel virksomhed vil efter Finanstilsynets vurdering derimod altid træffe en forretningsmæssig beslutning om, hvorvidt et udefrakommende forhold skal føre til en ændring til ugunst for forbrugeren eller ej.

Finanstilsynet finder på den baggrund, at ensidige ændringer i renten mv. til ugunst for forbrugeren altid bør varsles i henhold til § 6, stk. 4, 1. pkt., i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder.

Særligt om ændringer foretaget på baggrund af en ændring i en referencesats eller som følge af ændringer i offentlige afgifter og lignende

Vejledningen til god skik bekendtgørelsen omtaler ændringer som følge af en ændring i en referencesats. Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til § 53 b, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed, at

”Stk. 5 medfører, at virksomheden ikke er omfattet af reglerne om varsling, når f.eks. en renteændring gennemføres på grund

af en ændret reference-rentesats eller på grund af refinansiering af bagvedliggende obligationer på et rentetilpasningslån. Sådanne renteændringer skal i stedet meddeles i overensstemmelse med reglerne i kreditaftalelovens § 9.”

Henvisningerne kan læses sådan, at ændringer som følge af en ændret referencesats er et eksempel på udefrakommende forhold, der kan begrunde en uvarslet ændring. Finanstilsynet vurderer dog, at renteændringer, som skyldes en ændring i en aftalt referencesats, ikke er udtryk for ensidige renteændringer, idet de netop er en følge af ændringer i den aftalte referencerente. Disse renteændringer falder derfor uden for anvendelsesområdet for reglerne om varsling af ensidige ændringer i renten mv., og kan ikke udgøre et eksempel på et udefrakommende forhold i henhold til disse regler.

De specielle bemærkninger til § 53 b, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed omtaler desuden ændringer, som følger af "*forhøjelse af offentlige afgifter, som f.eks. tinglysningsafgifter*", som et udefrakommende forhold, der er omfattet af bestemmelsen. Finanstilsynet vurderer dog, at også sådanne ændringer falder udenfor anvendelsesområdet for reglerne om varsling af ændringer i renten mv. og derfor heller ikke udgør et eksempel på udefrakommende forhold. Dette skyldes, at sådanne ændringer ikke foretages ensidigt af den finansielle virksomhed, men at den finansielle virksomhed i de konkrete eksempler pålægges at gennemføre en ændring overfor forbrugeren på vegne af en offentlig myndighed.